

Előfizetési árak:
 Egész évre ----- 12 fr.
 Félévre ----- 6 "
 Negyedévre ----- 3 "
 Egy hónapra ----- 1 "
 — Egyes szám 4 kr. —

Kiadóhivatal:
 Fleits Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 méltóságára vonatkozó felte-
 telések intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Zápolya-utca 1-és szám,
 hová a lap szerkesztéséről, illet-
 minden közlemény intézendő

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el
 Anonkivűl az összes hirdetés
 irodákban

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

Goluchowsky—Badeni.

Nagybecskerek, október 24.

Külgyeink vezetője és az osztrák miniszterelnök ő felsége a király Budapesten tartózkodása alkalmából ellátogattak a magyar fővárosba és itt érintkezésbe léptek ama körökkel, melyek Magyarországon a közügyek élén állnak. Nagy értéket tulajdonítunk annak, hogy Goluchowsky gróf saját tapasztalata alapján akar magának ítéletet alkotni, amely ítélet semmi esetre sem lehet ki nem elégitő. Mert aki a magyar nemzetet megismerte, az kell hogy tisztelje és becsülje is. És a külpolitika képviselője sokkal magasabb ormon áll, hogy sem pártüzelme és nemzetiségi igazságok befolyásolhatnák véleményét. Egy erős és dinasztikus Magyarországot talál ő itt, amely híven ragaszkodik királyához, de veszezteltetett tulajdonságaitól nem akar tágitani. A magyar szabadságszerető nép, amely féltékenyen őrzi függetlenségét, királyához háboruban és békében hű, de szabadságáért és függetlenségéért minden pillanatban kész vagyont és vért áldozni. A magyarok a nemzetisége a hazáját jelenti és ez elválaszthatatlanul össze van kötve a király szent személyével. A korona szilárd alapja békében az előre haladó, gazdag és virágzó Magyarország. Ha kívülről fenyeget veszély és a monarchia mindkét állama veszedelemben van, ismét Magyarország az, amely a leg-erősebb, legmegbízhatóbb és legbiztosabb támaszt nyújtja.

Ezt ismerte gróf Goluchowsky Oly politikai képességű férfiú előtt, mint ő, e körülmények nem maradhattak titokban. Oly lovagiasan előkelő és világias

tapasztalatokkal bíró férfiú kell hogy gyorsan megértse és teljesen méltányolja a magyar nép lovagias tulajdonságait. A külügyminiszter eljárást felette szerencsésnek nevezhetjük.

A benyomás, melyet valódi államférfiúi érzülete, gondolkozása, nézetei a magyar államiságnak és preponderanciának feltétlen elismerése kellettek, feleje fordította mindenki rokonszenvét. A külügyminiszter lengyel születésű, tehát oly nemzethez tartozik, a mely szoros barátságban és testvériségben van a magyarral, jó és rossz napokban örömet és bánatot megosztott vele. A Magyarország iránt való barátság vérében van és a magyar állam érdekei e szerint alig lehetnének rokonszenvesebb kezekben.

Gróf Badeni, az osztrák miniszterelnök és volt galicziai helytartó, Goluchowsky gróf társaságában mutatkozott be a magyar politika vezetőinek és a kormánypártnak magában a szabadelvű körben. Őt kitűnő hír előzte meg és a vasóklü ember szolgálatait, melyeket Ausztriában tett, sokat engednek tőle várni ama animozitás elnyomása körül, melylyel odaát még mindig frontot csinálnak Magyarországnak. Magyarországnak megbízható barátja ő, igazságos ember és feltétlen híve a dualizmusnak. Az ő felfogása szerint a dualizmus nem szolgálhat arra, hogy az egyik fél a másik költségére, a másik kárára előnyököt élvezzen, vagy kikényszerítsen, és Magyarországnak is ugyanez az álláspontja a dualizmusban. Magyarország nem akar igazságtalanságot gyakorolni, de eltűrni sem fog. Ezt illetőleg gróf Ba-

dani nem engedte át magát csalódásnak és tudja, hogy a dualizmust nem lehet érzelmekekkel ápolni és erősíteni, hanem száraz számokkal. Államok szövetségében ne legyen se győző, se legyőzött ne legyen, aki örül és aki megrövidítettnek tartja magát. Nem versenytársak és irigyek állanak egymással szemben a szövetségben, hanem barátok és egyazon dinasztia hívei, egy büszke jogar hű alattvalói. Loyális és megbízható államok, melyek együtt erős és legyőzhetlen egységet alkotnak, békétlenségben és viszályban ellenben minde véletlenség játéklabdájával süllyednek alá.

Gróf Badeni tudatával bír e körülményeknek és figyelembe veszi őket. Ez államszövetségben nem szabad, hogy alárendelt fél legyen. Ausztria új miniszterelnökét a közvélemény mint valami jó barátot üdvözölte és szívből köszöntötte. Magyarország szívesen ragadta meg az alkalmat, hogy iránta való rokonszenvét bebizonyíthassa és a miniszterelnök bizonyítással becsületesen rajta lesz, hogy ez a rokonszenv ne csökkenjen iránta. Magyarország Ausztria belviszonyainak rendezését várja, jóllehet semmiképpen sem érintik az odaát uralkodó bomlott viszonyok és csak annyiban van érdekelve, amennyiben azok alkalmasnak látszanak Magyarországnak belső szilárdságát és stabilitását veszélyeztetni. De előzékenységet is vár Magyarország, hátsó gondolatától ment öszinteséget a kölcsönös viszonyban, és mivel úgy Goluchowsky Agenor gróf, mint Badeni Kázmér gróf is ennek a gondolatnak, ennek az elvnek a portálója, Magyarország osztatlan bizalommal üdvözli őket. P. C.

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

Torontálvármegye tisztújítása 1840-ben.

— A „Torontál” eredeti társzaja. —
 Közli: Semsey Gyula.
 (Folytatás.)

Az október hó 20-ra kitűzött tiszti építő szék ülése tulajdonképp már 19 én kezdődött a választási előkészületek, egyes bejelentések, a választmányok kiküldése stb. miatt több mint 700 nemes és megbízott gyűlt össze e napra.

Hertelendi Hertelendy Ignác udvari tanácsos, aranykulcsos hiv és megyei főispán elnöklése alatt megjelentek: kir. tanácsos és rendszertint alispán bobdai Gyertyánffy Dávid, beodrai Karácsonyi László másodalispán, főtisztelendő Buchwald Ferencz rendes, Varady Janos nagybecskereki és Bukovics Imre nagyszentmiklósi, Daniel Marczell verszezi pészános és esperesek, úgy a csanádi székes megyének címzetes kanonokjai, Sztojanovics Bazil nagyikindai g. n. e. h. esperes, ittebei Kiss Antal kir. tanácsos, gróf Szapáry József, hertelendi Hertelendy Miksa, puchói Marczibányi Lajos, beodrai Karácsonyi Lukács, hertelendi Hertelendy Károly, zombolyai és janovai Csekolics Janos (ki később gróf lett), mácsai és kisrozszi Csernovics Peter (az utolsó temesi gróf), Endrődy József, ippi Bydes kuthy Lajos, Mateicza Miklós, némethi Damazkin Antal, némethi Damazkin Sabbas, Goszthonyi Alajos, jószási Purgly (Purgly) Janos, Szallay Ferencz, Szallay István, rudnai Nikolics Janos, rákóczi Parcsetch László, gyűlveési Dádányi Konstantin, debreczeni Bárány Janos,

Vucsetich György es. kir. nyug. kapitány, Hegedűs Pál, beodrai Karácsonyi Guidó (a későbbi gróf és maecenás), Arizi Károly, spitykovinai Ditkovits István, Delimanics Nándor, Chapó Janos, foenyi Mocsosny Peter, kupai Rácz György, Paffy István, Kotzó István, Karácsonyi Jakab, bátfai Trifunác Lukács, Bunyevác Miksa, bobdai Gyertyánffy Lukács, Kászonyi Károly, Kotzó Károly, Kotzó Pál, Cicatricis József és bátfai Trifunác Sándor táblabírák, nagymagyarai Nagy Janos fő, beodrai Karácsonyi Antal és ittebei Kiss Miklós tiszti fő, Rónay Móricz másod al, Rácz József, Parcsetch Hugó tiszti aljegyzők, debreczeni Bárány Agoston levéltárnok (1848-ban másod alispán), Parcsetch György, Szankovics Sándor, mankóbükki Fodor Károly és Rónay Janos fő, Sztojanovics Mihály, ivándai Karácson Antal, Rósa Demeter (a későbbi levéltárnok), némethi Damazkin István alszolgabírák, bobdai Gyertyánffy Janos fő, Södlősy Lajos, Paffy Sándor alispánok, L. dányi György számvevő, bátfai Trifunác Janos, nagyrákói Feja Lajos tiszti alügyészek, Keresztury Janos, Filkovic Boldizsar, Duka Károly, Szabo Sándor, szamosújvár némethi Daniel Tivadar és Kristóf, Mattanovich Lajos rendes, Botka Ferencz, Kostyán Janos, Miskovits Sándor tiszti esküdtek, Szathmáry Samuel rendes, Tóth Janos másod, Mayvald Károly és Massa József tiszti mérnökök, Pilly Ferencz seiymentenyésztési felügyelő, Hollósy Ferencz szentgyörgyi, beodrai és gróf Roggendorf részéről idvarnoki, Tachy Janos bébai és törökbecsei, Demkó Vincze nagyszentmiklósi és szaravollai, Szekolics Theofil eleméri, Sinkay Janos marientfeldi (most Nagy Teremia), Csergeő Antal kincstári, Tabakovics

János pészaki uradalmak ügyvivői, úgy Kengyel Lukács és Tanazevics Janos a nagyikindai kerület, Petrovics Istvan és Lengyel Pál Szeged kir. városának küldöttjei, valamint az egész polgári és egyházi rendű nemesi testület, úgy minden rendű és című számos testv.

„Minekutána a fent tisztelt és főkörmányzó bíbor székét a legtisztább szívből ömlendező öröm és áldás áradozások közt elfoglaló méltóságos főispán ur ő nagysága ezen közgyűlés tartásának alatt, a tárgynak fontosságához illető, valamint velős, úgy val di, széplelkűséget tüntető nyájas beszéddel előadván egyszersmind onnan eredt öröm érzését, hogy a megyei Karoka és Rendeket oly számosan és fényesen összveszt regelve dhajtott egészségben üdvözölheti” és föl-szólitja a gyülekezetet, hogy vele rokonszenvet fogva a fényes, szép és nemesi sarkalatos jogok egyik legjelesebbikének gyakorlásában a választásokat mindenképp úgy eszközöljék „mint azt a nemzeti dísz, a naponként inkább jótékonyabb fejlődő szelidebb kör, az adozó nepek boldogítása és egyszersmind a legmagasabb királyi szolgálat elő ozditása megkívánja, szóval, hogy azt a közmegelegedés tiszta lobbu áldas, mint egyik legszebb polgári jutalom kövessék, de kövessse egyszersmind azon szép elismerés, mely hasonló tettek kivételében eddig Torontált mindenkor a legszebb fényben ragyogtatta és ünteti elő.

Ezután tanácskozás alá vették az összeíró bizottság már ismertetett előterjesztését, melyet — az 5. pont kivételével — mint czélszerűt a közgyűlés is elfogadott. A 12. pont — nem fölkiáltással, hanem golyóval leendő szavazás — ellen a főispán kifogást emelt és kinyilatkoztatta, hogy főispáni törvényes jogaihoz ragaszkodva a

A hivatalos melieklet 221. számával.

HIREK.

Tájékoztató.

November 9. Kereskedő ifjak táncmulatsága.
November 11. A t. h. é. v. rk. közgyűlése.
November 17. A nagybecsk. szőnyeggyár közgyűlése

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utcán, a Schuvert házában van.

— **Kinevezés.** Urbán Gusztáv glogováci körállatorvos, a ki csak a napokban tette le a tiszti állatorvosi vizsgát, Pancsova város állatorvosává neveztetett ki.

— **Tanítógyűlés.** A délmagyarországi tanítóegylet nagybecskereki főkegylete tegnap tartotta meg az idei őszi közgyűlést, melynek lefolyásáról a következő tudósítást vettük: A gyűlést megelőző előértekezetlen az egylet elhatározta, hogy csatlakozik a pancsovai főkegylet azon mozgalmához, mely Steinbach Antal, kir. tanácsos, tanfelügyelő, 40 éves tanítói működésének a jövő tavasszal leendő megünneplését vette tervébe; egyben az intézkedések megtételére bizottságot küldött ki. Miután egy küldöttség meghívására a tanfelügyelő és a tanfelügyelőség személyzete megjelent, Kaufmann István egyleti alelnök az ülést lendületes, munkálkodásra buzdító szavakkal megnyitotta. Gockler Lajos nagybecskereki községi tanító előadása „A pszichológiai kutatások módszere, — és eredményeiről” volt a tárgysorozat első pontja. Mély paedagogiai tudással, alapos készséggel ismertette és bírálta az emberiség legkiválóbb gondolkozóinak módszereit az emberi lélek megismerése körüli törekvésükben. Röviden ismertette a mai módszert és annak eredményeit is, s kartársainak a gyermeki lélek tanulmányozására való buzdításával végezte érdekesítő előadását. Várkonyi Béla törökbecsei községi tanító széleskörű tanulmányozást és alapos ismeretet feltűntető felolvasásában Torontálmege tanügyi múltját vázolta igen érdekesen és oly szepen, hogy az egylet megkérte, miszerint tanulmányát az „Egyleti Közleményekben” adja közre. Bányai Jakab nagybecskereki izraelita tanító, a torontálmegei tanítók „Steinbach alapítványa” alapszafalyainak módosítása, illetőleg az alapítványlevélnek egy függeléssel való megtoldása tárgyában tett a közgyűlésnek előterjesztést. E függelék az alap ösztöndíját nem-

csak tanítóképendei növendéknek, hanem esetleg közép vagy felső iskolát látogató tanulóknak is odaítéli; az alap kezelését pedig az alapító halála után egy bizottságra ruházza. Többoldalu hozzájárulás után elhatározatott, hogy a jövő évi nagygyűlés alkalmával tartassék egy értekezlet a Steinbach-alap tagjaival, s ez értekezletnek terjesztessék elé végleges megállapodás végett Bányai indítványa. Néhány egyleti hivatalos ügy elintézése után a főkegylet a főegylet megkérésére elhatározta, hogy a jövő tavasszal Magyarországra ezeréves fennállásának megünneplésére diszülést tart. Az ülést kedélyes társasobéd követte.

— **Halálozás.** Mint értesülünk, a néhány nappal ezelőtt Debreczenből Nagybecskerekre kinevezett Csongor Károly pénzügyigazgatósági hivatalnok utközben vérhányás következtében hirtelen meghalt. Az elhunyt fiatal embert Debreczen társadalmi köreiből előnyösen ismerték s halála általános részvétet keletett városszerte.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Házasságra lépnek:

Maletics Dusan földműves (g. keleti) Csen-táról és Kiszinszky Julianna (g. keleti) Nagybecskerekéről.

Született:

Október 4. Gondi József kocsis Mária nevű leánya (róm. kath.)

— 19. Pungert János cipész Irma nevű leánya (róm. kath.)

— 20. Pósa Gáspár kanász Rózália nevű leánya (róm. kath.)

— 22. Bornhauser Ferencz szobafestő Gizella nevű leánya (róm. kath.)

— 22. Leiterman Katalin cseléd János nevű fia (róm. kath.)

Meghalt:

Október 23. Vitzing Elvira varrónő Elvira nevű leánya (róm. kath.) béthuruban.

— **Szerencsétlenség.** Mehalta községben (Temes m.) borzaszto szerencsétlenség történt tegnap. Banda János 14 éves fia ugyanis egy tölténnyel játszott az udvaron; addig játszott, míg aztán egyszer az a gondolata tamadt, hogy kalapáccsal üt rá a töltényre. Alig tett rá azonban néhány kalapáccsütést, midőn a töltény explodált és széttroncsolta a fiu hüvelyk- és mutatóujját. A fiu azt állítja, hogy a töltényt a 32. vasúti őrház közelében találta és azon a helyen még több töltény feküdt, melyeket a cigány fiuk szedtek össze.

Boldizsar esküdteket, a bókai nemes közbirtokosság részéről Lukenits Adámot, a neuzinai részéről Berkovits Józsefet, a kécsaiérol Mixich Györgyöt, klárii közbirtokosság részéről Tozovics Gábort, a csenei részéről Vucsetich Miklós nyug. főhadnagyot, továbbá Ragály Adámot, Szakadály Mihályt.

Még ezt sem tartja a főispán elég intézkedésnek, hanem „hogy minden csak gondolható kihágásoknak annak idejében gondosan eleje vétethessék, a történhetők pedig nyomban megfenyittessenek”, kinevezi ügyészeknek debreczeni Bárány Antal táblabíró és Sztojanovits Miklóst.

Sőt még tovább mennek, úgy látszik okultak a multakon, ismerik Torontálmegei virtusait, átéltek egy-két tisztujtást és azért szükségesnek látják nemcsak a megyeház melléklépcsőit eizárni, de a karzatokat is, úgy hogy oda semmiféle rendű és nemű személyt föl nem bocsátanak, hanem — a vendégszeretet és jog méltánylásából — megengedik, „hogy a választás alkalmával a teremben mindazon szives vendégek, kik mind az egyházi, mind pedig a polgári és katonai rendből ezen fényes nemzeti ünnepélyben részt venni óhajtanak, bebocsátásának”.

A főispán, hogy új tanuságát adja: menyire szíven fekszik a kölcsönös egyetértés öregbítése és a hasonló bizodalom, lemond a főjegyző és két táblabíró kinevezésének jogáról, ezen állások betöltését átengedi a választó közgyűlésnek, csak a két aljegyző, a levéltárnok, valamint a természetnyei és csendbiztosok kinevezésének jogát — de ezeknél is figyelemmel a közóhajra tartja fenn magának. Amit is „a Karok és Ren-

— **Agarászverseny.** Tegnap tartotta meg a nagykikinda-mokrini határban a torontálmegei agarásó-urlovas szövetkezet első kölyök-agarászversenyét. A rossz időjárás és a közvetlen előtte megtartott csanádi agarászverseny a tagok jó részét visszatartotta a megjelenéstől. A megjelenő társaságot azonban bőven kárpótolta a gyönyörű vadászidő, a talaj az előző eszések dacára elég jó volt. A versenyre agarakat csupán báró Gerliczy Ferencz és báró Baich Iván bocsátottak. A harmadik összevetésből báró Gerliczy agarainak egyike kerülvén ki győztesen, a torontálmegei agarászegylet első billikom díjának ő a nyertese. Az agarásaton részt vettek a már említett két agártulajdonos uron kívül: Rónay Ernő, Vinczevidy Ernő, Jankó Agoston, Mesterovich István urak, Szvatti huszárörngy, két Henriques kapitány, gróf Páfy, gróf Enzenberg, Herczig, Schmidt főhadnagyok és Borzenszki hadnagy. Agarászat után kedélyes vadász-dinerre gyűlt egybe a társaság, hol sok jó kívánság hangzott el az egylet fennállására, az első billikom győztesére, az élénk érdeklődést tanusító huszártisztekre stb. Előző este közgyűlést is tartott az egylet, melyen elhatározták, hogy az öreg-agarversenyt november hó 17-én tartják meg és hogy Hubertus napján nagy társas agarászatot tartanak Nagyikindán.

— **Sertésvész.** A tavasszal a sertésorbánc okozott tetemes károkat, a nyár vége felé kezdett a száj- és körömfájás járványosan fellépni, most pedig félünk kell ama sertéscholera-tól, mely Kőbányán körülbelül 15000 drb hizott sertést pusztított el s Szabadkán is meglehetősen károkat okozott. Megyénkben eddig nem volt baj, csak Temesvár város és megyében lépett fel helyenként és legelőször is átosapott Billédre, a hol egy udvarban azonnal el is fojtatták, a betegség ideje korán a tulajdonos által bejelentve léven. Azután behurcoltatott Ujpecsre, Szerb Szent Mártonba és legutóbb Nagy-Jécsára, tehát lassan közeledik felénk. Gyanus községek Torontálban ezenkívül még következők: Cseba, Ujvár, Öregfalu, Macedonia, Rudna, Magyar-Szt. márton, O Telek, Jánosföld, Gyűlvész, Ivárda. A sertésvész különösen a hizott és öreg disznókat pusztítja; ritkábban az egy éven aluliakat. Többnyire hasmenéssel és hányással kezdődik, de van eset, hogy hirtelen is elpusztul a sertés. A sertéstulajdonosok jól teszik, ha minden gyanus megbetegedést bejelentenek, ezt kívánja a törvény, de embertarsaik érdeke is. A kik hizó állataikat még idejekorán levághatják, jól teszik, mert kezdetben a baj terjedése így könnyebben meggátolható.

dek ő méltóságának ezen szíveskü nyilatkozatát elégedőképpen nem méltányolhatván, innen gerjedett hálas érzetüket a közjegyzőkönnybe is leendő iktatása által is örökíteni határozzák.”

Tudomásul hozzá továbbá a főispán, hogy miután nagy-szentmiklósi Nákó János följelentése folytán Rosa Demeter alszolgabíró ellen (hivatalos hatalommal való visszaélés és az adózó nép zsarolása miatt) legfelsőbb helyről a vádak megvizsgálása végett kegyes intézkedést kapott, melynek következtében nevezett hivatalától és fizetésétől felfüggesztette s miután a vizsgálat még nincs befejezve, a jelölendők sorába föl nem veheti. A Karok és Rendek ennek ellenére elhatározzák — Rosa Demeter kérvénye folytán, de azért is, mert kihallgatás nélkül történt felfüggesztését törvényellenesnek tartják, — hogy jelölik és megválasztják, hanem míg a vizsgálat be nincs fejezve, semmiféle hivatalos teendő nem végezhet. Reménylik a Karok és Rendek, hogy eme elhatározásukat a király is elfogadja és megerősíti. A közgyűlés óhajának engedve a főispán belenyugszik Rosa Demeter jelölésébe, annál is inkább, mert a szenvedélyek föl van nak korbácsolva és már-már indulatok kitörésétől lehet tartani.

Szathmáry Sámuel megei főmérnök lemondását (mit egy nagyon szép és érdekes levélben tudatott a főispánnal, és a mit a közgyűlésen szóval is indokol) sajnálattal veszi tudomásul a közgyűlés érdemei — a vizek szabályozása és az urbéri ügyek rendezése körül — elismerésül 18 évi hivatalos működését a jegyzőkönnyben megörökíti. Ezenben Nikolics Péter tiszteletbeli aljegyző lemondása egyszerűen „tudomásul vétetik”. Es evvel a mai napi közgyűlés véget ért. (Vége következik)

választást felkiáltással fogja eszközölni és csak azon esetben, ha a többség így kivihető nem lesz rendel el minden nehézség nélkül voksolást, mibe a Karok és Rendek belenyugodtak.

Nagy János főjegyző bemutatja a járásenként és betűrendben történt nemesi összeírásokat, melyeket helyesnek találunk, azonban a jelentés 5. pontjának torlése következtében a Sisányi családot kihagyandónak, ellenben néhány nemesi személyt, kik az összeírásból kimaradtak vagy kik nemességüket utóbb igazolták, a lajstromba felveendőnek rendelik.

Azon nemes nőket, kik nem nemeshez mentek férjhez (4 Vucsetich leány) kérelmökkel, hogy a voksolási lajstromból kihagyatván e részben fennállott jogaik gyakorlásában utóbb is meggyassanak, hivatkozva a már felállított elvekre, melyektől eltérni nem lehet, a Karok és Rendek elutasítják „a menyiben azonban ez által netalán tán jogukat megsértve lenni vélnek ezen folyamodványuk óvás gyanánt imitten (a jegyzőkönnyben) tejjegyeztetik.”

A zavaroknak és rendtelenségeknek elejét veendő, elhatározzák, hogy a nemesek és megbizottak igazolni tartoznak szavazási jogukat a megye előtermében egy e czéira kinevezett választmány előtt. Ugy látszik, hogy elődeink ezelőtt gyakran kijátszhatták már a személyazonossági bizonyítást, mert a közgyűlés jónak látja a csel és fondorkodás emellőzése végett a megyebeli nemeseknek minden rendű és tájéku tagjaiból minden kifogást felülmúló férfiakat nevezni a választmányba. Puchói Marczibányi Lajos elnöksége alatt kijelöli e választmányba a főispán Purgly János táblabíró, Fodor Károly fő, Sztojanovits Mihály és ivándai Karáson Antal alszolgabírákat, Mattanovics Lajos és Filkovic

— Az első polgári esketés a megyében, N. Kikindán ma csütörtök délután 1/4 órakor megy végre a városháza nagytermében, a mely alkalommal Haberland Ferencz iparos esküszik örök hűséget Kontny Mária kisasszonynak. Az esketést Tellecsky Kristóf polgármester végzi teljes díszben. A közönség körében az első polgári esketés irányában élénk érdeklődés nyilvánul, és így valószínű, hogy a közgyűlés természetesen zsúfolásig megtelik.

— A megcsönkített Don Juan. Zimányi Péter nagyszülő földműves ember felesége régóta tilos viszonyt folytatott Levkó János parasztaggáival. De noha a becsületek nem hiányoztak, Zimányi bizott a felesége hűségében. A napokban azonban meggyőződött az ellenkezőről, mert Levkót ott találta a feleségénél. Zimányi erre két felnőtt fiával együtt megtámadta a csábítót s elébb irgalmatlanul elverte, aztán levágta az orrát és füleit s kidobta az utcára. Levkó most élet és halál közt lebeg. A szerelemföltö embert letartóztatták, a házasságtörő asszony pedig megszökött.

— Tűzhalál. Az apatini Speizer-féle téglagyárban hajmeresztő szerencsétlenség történt. Adám Miklós 15 éves leánya segédkezett apjának a munkában. A hűvös szél következtében a leánya megfázott s hogy megmelegedjék, felment az egyik égő kemenczére. Amint ott összehuzta magát, a szoknyája beért a kemenczébe s meggyuladt. A szegény leánya egy perc alatt lángban állott s még mielőtt segítségére siethettek volna, egészen összeégett. A szerencsétlen teremtés a borzasztó sebek következtében meghalt.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1895. október 24-én.)

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma ülésén Szilágyi Dezső, a Ház elnöke bejelentette, hogy a főrendiház elfogadta a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatot. (Zajos éljenzés.)

Utána báró Bánffy Dezső miniszterelnök adott feleletet több hozzá intézett interpellációra.

Érdekes volt a Bartha Miklósnak adott válasza. Bartha ugyanis már régebben interpellálta, hogy miért nem festeti meg Batthányt, az első miniszterelnöknek arcképét is a millenniumra.

Hogy Batthány — ugymond báró Bánffy — az első miniszterelnök volt, azt senki sem tagadja. Ott függ az arcképe a kormányelnöki palotában, tehát méltó helyen. Ő felesége csupán csak az uralkodása alatti miniszterelnökök arcképeit rendelte lefestetni és így nincs benne semmi politikai tendencia, hogy Batthány képe kimaradjon, mert hiszen ő régebben volt miniszterelnök.

Bartha Miklós ma nem volt jelen az ülésen, de a többség elfogadta a miniszterelnök feleletét.

Az ülés további részében Perczel belügyminiszter felelt Holló Lajos és Endrey Gyula interpellációjára.

Gödöllői vadászatok.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gödöllőről jelentik hogy a Gödöllővel határos harasztos erdőben ma udvari vadászat volt, melyen Ő felségén kívül részt vettek: Lipót bajor herceg, Lichtenstein herceg, Paár gróf főhadsegéd, Alberti gróf szárnysegéd, Kerzl udvari orvos, Ludvig m. államvasuti elnökgazgató, Polner Lajos ügyvéd, Tegae Lajos uradalmi orvos, Kallina főerdőmester, Pettera fővadászmester és Onódi főerdész. A vadászaton 2 vadpulykát, 117 fácánt, 7 foglyot, 2 őzbakot és 63 nyulat ejtettek el. Vadászat után az egész társaság a teniszköré gyűlt, a hol Erdélyi udvari

fényképész, Ripka Ferencznek „Gödöllő a királyi család otthona” című milleniumi művéhez több fölvetelt készített úgy külön Ő felségéről, mint pedig az egész társaságról. A királyné ma déli 12 órakor egész kíséretével külön udvari vonaton Bécsbe utazott, míg Ő felsége udvartartása továbbra is Gödöllőn marad.

Mária-Terézia főhercegnő Polában.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Polából jelentik, hogy Mária-Terézia főhercegnő ma délután 1 órakor egy havi távollét után családjával odaérkezett.

Ebéd a miniszterelnöknél.

Budapest, okt. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Báró Bánffy Dezső miniszterelnök a miniszterelnöki palotában ma ebédet adott azon küldöttségi tagok tiszteletére, akik Zágrábról a diszpolgári okmányt és a horvát fővárosnak a tüntetések ellen hozott tiltakozó határozatát neki átnyújtották. A küldöttségi tagokon kívül részt vett még az ebédnél a horvát miniszter és a horvát bán is.

Okirathamisító hivatalnok.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nemrég egy előkelő családbeli fiatal államhivatalnok okiratot hamisított. Hogy elhárítsa magáról a szégyent, öngyilkosságot követett el. A golyó azonban csak súlyosabb sebesülést okozott, hogy nem halt meg. Ma történt meg az első kihallgatása. Nagyon óvatosan kellett vele bánni, mert a szakértők véleménye szerint halálát okozná a kisebbszerű izgalom is.

Az osztrák pénzügyminiszter exposéja.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák pénzügyminiszter ma bejelentette az osztrák képviselőháznak, hogy a fölösleg kitesz 211,226 forintot.

A francia déli-vasút panamája.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) A párisi „Figaro” mai számában számos előkelőséget sorol fel, kik a déli-vasút megvesztegetési ügyében kompromitálva vannak azáltal, hogy pénzt fogadtak el. Köztük van Rouvier hadügyminiszter és Etienne volt belügyminiszter. A hír óriási izgalmat kelt mindenfelé.

Zatonyra jutott hajó.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A „Württemberg” páncélos hajót mely a kis Beltben zatonyra jutott, még nem sikerült elvontatni. A hajó helyzeténél és az időjárásnál fogva azonban aggodalomra nincs ok.

A horvát községtanácsból.

Budapest, október 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábról telegrafálják: A jogpart végrehajtó bizottságának tagjai ma ülést tartottak, melyben elhatározták, hogy indítványozni fogják, hogy Folnegovicsot a községtanácsban tartott legutóbbi beszéde miatt a pártból zárják ki. A tagok az indítványt egyhangúlag partolják és még csak az öreg Starcevic hozzájárulása hiányzik.

A rendőr merénylete.

Budapest, okt. 24. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lipcséből telegrafálják: A király téren ma délután Ziegenbalg Ágost elbocsájtott rendőr revolverrel háromszor Bretschneider rendőrfőnökre lőtt. Két golyó iratmappát talált, melyet a rendőrfőnök magával hordott, a nélkül azonban, hogy megsebesült volna. A merénylő, a

kit rögtön letartóztattak, a legnagyobb nyugalommal kijelentette, hogy a rendőrfőnökre a városházán várakozott és már ott reá lőtt volna, ha a rendőrfőnök más utat nem választ.

Nyilttér.*

Köszönetnyilvánítás.

Alulírott ezennel őszinte köszönetemet nyilvánítom dr. Magyar Károly emberszerető orvosnak, amiért hatéves fiamat a szerumgyógyomód alkalmazása mellett magasfokú diphtheritis-bajából megszabadította.

Isten után csakis dr. Magyar Károly ur önfeláldozó és gondos kezelésének köszönhetem, hogy gyermekem életben maradt.

Ismételve hálás köszönetemet tejezem ki, és dr. Magyar Károly orvos urat minden gyógyulást kereső embernek a legmelegebben ajánlom.

Kiváló tisztelettel

Meggyessi Károly,

városi ellenőr.

(882-1 1)

Grünbaum Vilmos

női-ruha-terme

Nagy-Becskereken.

Van szerencsém a tisztelt közönség figyelmét az őszi idejyre beérkezett

selymek, kelmék és diszitéseim

dus választékára felhívni.

Műhelyem vezetését elsörendü bécs eröre bizva, főtörekvésem oda irányuland, becses vevőim bizalmát és meglegedését ezentul is legujabb divatu, elegáns kivitelü toilették szállítása által, jutányos árak mellet — kiérdemelni.

Készletli raktáromon nagy választékban gallérok, jaquettek, mindennemü szövét- és selyembluzok, costumek, matinek, juponok kötények.

Teljes tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

672-x.28

* Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetések.

Torontáli helyi érdekü vasutak részvénytársaság.

8538. szám.

A folyó hó 18-án megejtett alapszabályszerű kisorsolásnál az 1895. évi január hó elsején kibocsájtott elsőbbségi kötvények közül a következő kötvények lettek kisorsolva és pedig:

1. A 200 korona névértékü kötvények közül a 0097., 0367., 0710. és 1060. szám.
2. Az 1000 korona névértékü kötvények közül az 0550., 0706., 0792. és 0884. szám.
3. A 2000 korona névértékü kötvények közül a 0230., 0754., 0763., 1184., 1185., 1186., 1444. és 1453. szám.
4. A 10000 korona névértékü kötvények közül a 0023. szám.

A kisorsolt kötvények beváltása 1896. január 2-től kezdve fog a társasági pénztárnál Nagybecskereken, vagy a pesti magyar kereskedelmi bank pénztáránál Budapesten eszközöltetni.

Nagybecskerek, 1895. okt. hó 19-én.

Torontáli helyi érdekü vasutak.

(887-1 1)

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

8180. sz. v. k. 395.

Felhívás.

Nagy-Becskerek rendezett tanácsu városának cselédügyi szabályrendeletének 9. §-a értelmében köteles a gazda a szolgálatba fogadott cselédet 48 óra alatt a városi cselédbiztosnál nyilvántartás végett bejelenteni.

Felhívatik ennél fogva minden szolgálatadó, miszerint a már szolgálatban álló férfi és nő cselédeit ezen felhívás keltétől számított **8 nap** alatt, a jövőben felfogadandó cselédeket pedig a felfogadás idejétől számított **48 óra** alatt Wégling Szilárd városi cselédbiztosnál annál is inkább jelentse be, mivel ebben esetben a fent idézett szabályrendelet 13. §-a alapján a szolgálatadók minden egyes mulasztás esetén 1—20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, be nem hajthatás esetén 6 órától 2 napig terjedhető elzárással fognak büntetettetni.

Ugyanezen szabályrendelet 12. §-a szerint cselédek számára szállást adni csak azoknak engedtetik meg, akik erre névvel alulírott rendőrkapitányi hivataltól engedéllyel bírnak, ezek is azonban csak oly szolgálat nélküli cselédeket szállásolhatnak el, akik bejelentési lapot nyertek.

Mindazok, kik ezen intézkedés ellen vétének, a fennálló szabályrendelet értelmében a legszigorubbán fognak büntetettetni.

N. Becskereken, 1895. évi október hó 22-én.

Reitter Oszkár,
városi rendőrkapitány.

830—31)

10559. sz. 1895.

Pályázati hirdetés.

Kis-Őz községében megüresedett és 800 forint évi fizetéssel, valamint szabályrendeletilag megállapított látogatási díjakkal javadalmazott községi orvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazon orvos urakat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 5-éig hozzám adják be.

Perjámos, 1895. évi október hó 20-án.

Gyertyánffy
főszolgabíró.

(829 - 2.1)

A kornyarévai körjegyzőségénél (Krassó-Szörény megye) egy a jegyzői iroda önálló vezetésére képes

segédjegyző

állandó alkalmazás nyerhet.

Javadalmazás: teljes ellátás mellett havi 15 forint fizetés, mely összeg egy havi sikeres működés után 20 fortra felemltetni fog.

Oklevelesek és a román nyelvet bírók előnyben részesülnek.

Az állás **azonnal** elfoglalható.

Kornyarávon, 1895. október 20-án.

Dobrov Adolf
körjegyző.

(824—8.2)

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

15652. ki. sz. 1895.

Hirdetmény.

Torontálvármegye tekintetes törvényhatósági bizottságának f. é. október hó 7-én és folytatva több napjain tartott közgyűlésében 2139. kgy. sz. a. hozott határozatához képest ezennel közhírré tétetik, hogy a f. 1895. év végével jogosultságukat vesztő illetve kilépő, valamint elhalt megyebizottsági tagok helyébe, új megyebizottsági tagoknak választása rendeltetett el.

Nagy-Becskerek városa a megyei bizottsági tagok választása tekintetében két választó kerületre van osztva, az I. választó kerülethez tartoznak, illetve ezen kerületben gyakorolják választási jogukat:

- az egész német város negyed,
- a Gradulicza és Csontika,
- az Amerikai város negyed választó polgárai; a

II-ik választó kerülethez tartoznak, illetve ezen kerületben gyakorolják választási jogukat:

- a belváros,
- az Oppova, Budzsák és Muzslya város negyedek választó polgárai.

Az I-ső választó kerület választ a kilépő Krsztics János, Baaden Károly és Dr. Weiterschan József megyei bizottsági tagok helyébe összesen 3 megyei bizottsági tagot;

a II-ik választó kerület pedig választ a kilépő Franz J. L. és Weisz Manó megyei bizottsági tagok helyébe összesen 2 megyei bizottsági tagot.

Választási helyiségekül és pedig:

Az I-ső választási kerületre nézve a melenczei uton fekvő Ellmer-féle vendéglő nagyterme;

a II-ik kerületre nézve a varoshaz nagyterme jelöltetnek ki.

Választási határidőül f. évi október hó 28-ik napja tüzetett ki és választási elnökül az I-ső választó kerületben Vecsey István; a II-ik választó kerületben elnökül Dr. Kis János urak választattak meg.

A választásra csak azon polgárok jogosítvák, kik az 1895. évre érvénnyel bíró az országgyűlési képviselő választásra jogosított polgároknak betürendes állandó névjegyzékében mint választók felvéve vannak.

A választás a fentemlített napon, vagyis f. év október hó 28-án reggeli 9 órakor veszi kezdetét és tart-délutáni 4 óráig.

Nagy-Becskereken, 1895. évi október hó 21-én.

(825—1.1)

Krsztics János,
polgármester.

Tűzifa.

Van szerencsém a t. közönségnek tudtára adni, hogy tekintettel a közeledő őszi időnyre raktáraink teljesen felszerelve vannak és az alábbi válfajokat ajánljuk:

Fejér gyertyánfa	14	frt	—	kr.
Körisfa	13	"	—	"
Erdei bikkfa	13	"	50	"
Szilfa	11	"	50	"
Kányafa	12	"	—	"
Dorongfa	11	"	—	"
Tölgyfa	11	"	—	"

Megrendelések elfogadtatnak a Daun-féle téglagyárnál és Arpád-utca 11. sz. a.

— Telefon 34. sz. —

— Két öl vételénél a fa díjtalanul házhoz szállítatik. —

687—51.21

Spuller Lipót,

a szlavonai faipar-társaság főképviseletje.